

## **ĐỒNG CHÍ HÀ HUY TẬP VỚI CÔNG TÁC BÁO CHÍ, XUẤT BẢN CỦA ĐẢNG TRONG CAO TRÀO CÁCH MẠNG DÂN CHỦ (1936 - 1939)**

**TS. NGUYỄN THỊ CHINH<sup>(\*)</sup>**

**ThS. NGUYỄN TRUNG KIÊN<sup>(\*\*)</sup>**

**Tóm tắt:** Đồng chí Hà Huy Tập là nhà lãnh đạo tài năng, cây bút sắc sảo trên mặt trận tư tưởng, lý luận của Đảng. Bài viết phân tích vai trò và những đóng góp của đồng chí Hà Huy Tập trong công tác báo chí, xuất bản của Đảng thời kỳ cao trào cách mạng đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ, chống chủ nghĩa phát xít và nguy cơ chiến tranh (1936 - 1939), từ đó tạo điều kiện thúc đẩy cách mạng Việt Nam phát triển, tiến tới những thắng lợi sau này.

**Từ khóa:** báo chí; cao trào cách mạng dân chủ; Hà Huy Tập; xuất bản

**Đ**ồng chí Hà Huy Tập sinh ngày 24/4/1906 trong một gia đình nhà nho yêu nước tại làng Kim Nặc, tổng Thổ Ngọa, nay là xã Cẩm Hưng, huyện Cẩm Xuyên, tỉnh Hà Tĩnh. Đồng chí là nhà lãnh đạo tài năng của Đảng, tấm gương chiến sĩ cộng sản anh dũng, bất khuất, chí công vô tư, cả cuộc đời vì nước, vì dân. Sớm dần thân vào con đường đấu tranh cách mạng đầy gian khổ và thử thách, đồng chí Hà Huy Tập có nhiều cống hiến quan trọng trong quá trình vận động thành lập Đảng cũng như xây dựng, củng cố hệ thống tổ chức đảng. Đặc biệt, trên cương vị là Tổng Bí thư của Đảng, đồng chí Hà Huy Tập không chỉ là nhà lãnh đạo tài năng, mà còn là nhà lý luận sắc sảo, cây bút chiến trên mặt trận tư tưởng chính trị với nhiều tác phẩm, bài báo góp phần tuyên truyền, bảo vệ quan điểm chủ nghĩa Mác - Lênin và làm phong phú kho tàng lý luận của cách mạng Việt Nam, nhất là trong cao trào đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ (1936 - 1939).

<sup>(\*)</sup> Học viện Ngân hàng

<sup>(\*\*)</sup> Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

### **1. Đồng chí Hà Huy Tập tổ chức và lãnh đạo quần chúng nhân dân trong cao trào cách mạng dân chủ (1936 - 1939)**

Giai đoạn 1929 - 1933, cuộc khủng hoảng kinh tế có quy mô toàn thế giới làm cho mâu thuẫn giữa các nước đế quốc vốn đã sâu sắc càng được đẩy lên đến đỉnh điểm dẫn đến nguy cơ nổ ra cuộc chiến tranh thế giới do chủ nghĩa phát xít gây ra. Trước nguy cơ đó, tháng 7/1935, Đại hội lần thứ VII Quốc tế Cộng sản nhận định: kẻ thù nguy hiểm và trước mắt lúc này của giai cấp vô sản và nhân dân lao động trên toàn thế giới không phải là chủ nghĩa tư bản hoặc chủ nghĩa đế quốc nói chung, mà là chủ nghĩa phát xít. Vì vậy, nhiệm vụ trước mắt của giai cấp công nhân thế giới lúc bấy giờ chưa phải là làm cách mạng đánh đổ chủ nghĩa tư bản để tiến tới xây dựng chủ nghĩa xã hội mà là đấu tranh chống chủ nghĩa phát xít và chiến tranh đế quốc đòi tự do, dân chủ và hòa bình cho các dân tộc.

Ở Đông Dương, với thắng lợi của mặt trận nhân dân tại chính quốc, thực dân Pháp buộc phải có những cải cách theo hướng nới rộng các quyền tự do, dân chủ. Các cuộc đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ, tự do, hòa bình tạo ra nhiều chuyển biến tích cực cho cách mạng Việt Nam. Đây là điều kiện

thuận lợi cho Đảng Cộng sản và phong trào đấu tranh chung ở Đông Dương bước sang một thời kỳ mới - thời kỳ đấu tranh dân sinh, dân chủ.

Thực hiện chủ trương của Hội nghị Trung ương tháng 7/1936 (tại Thượng Hải - Trung Quốc), đồng chí Hà Huy Tập bí mật rời Trung Quốc về nước hoạt động tại vùng Bà Điểm, quận Hóc Môn, tỉnh Gia Định. Với trí tuệ, tầm nhìn chính trị sâu sắc, Hà Huy Tập đã kịp thời nắm bắt tình hình của quần chúng và thực tiễn cách mạng, từ đó đề ra những yêu cầu trước mắt và lâu dài trong cuộc đấu tranh đòi dân chủ, dân sinh và hòa bình, như: cải tổ các Viện dân biểu Bắc Kỳ và Trung Kỳ, Hội đồng quản hạt Nam Kỳ. Đông Dương Đại hội sau khi đã hoàn thành nhiệm vụ tập hợp dân nguyện còn phải tiếp tục nhiệm vụ thành lập các ủy ban thường trực để đôn đốc, giám sát việc thực hiện các nguyện vọng của nhân dân; gắn phát triển phong trào với tổ chức mặt trận nhân dân, lập ban thường trực, có chương trình hành động thống nhất giữa các đảng, nhóm và đoàn thể trong mặt trận.

Phong trào Đông Dương Đại hội diễn ra rộng khắp Đông Dương, nổi bật nhất là ở Nam Kỳ, lôi cuốn cả người Việt ở Pháp, Trung Quốc nhiệt liệt hưởng ứng, làm cho chính quyền thực dân lo sợ, bị động. Cuối tháng 8/1936, sau khi trực tiếp quan sát tình hình, tiếp xúc với quần chúng, nghe báo cáo của các địa phương về cuộc vận động Đông Dương Đại hội, nhân danh Ban Chấp hành Trung ương, đồng chí Hà Huy Tập công bố *Thư ngỏ* về Đông Dương Đại hội gửi Việt Nam Quốc dân Đảng, các đảng cách mạng, Đảng Lập hiến, các nhóm cải lương dân chủ, các hội ái hữu, các tổ chức công nông binh, phụ nữ, sinh viên, người buôn bán, các báo chí, các tổ chức quần chúng và toàn thể nhân dân Đông Dương<sup>(1)</sup>. Nội dung thư đã phân tích tình hình Đông Dương và yêu cầu khách quan của lịch sử, từ đó đề ra phương pháp, yêu sách cụ thể và nhiệm vụ tiến hành cuộc vận động Đông Dương Đại hội. Phong trào đã chứng minh chủ trương, chính sách và những khẩu hiệu đấu tranh của Đảng phù hợp với nguyện vọng bức thiết của nhân dân nên được nhân dân hưởng ứng mạnh mẽ, nhanh chóng trở thành phong trào quần chúng rộng lớn.

Từ sau cuộc vận động Đông Dương Đại hội,

phong trào đấu tranh của công nhân, nông dân và các tầng lớp nhân dân tiếp tục diễn ra sôi nổi. Trong các xí nghiệp, công nhân đấu tranh từ những hình thức thấp, như lãn công, không đến xưởng..., đến các hình thức cao hơn là mít tinh đòi tăng lương, đình công, biểu tình tuần hành đòi thực hiện các yêu sách. Khẩu hiệu đấu tranh cũng được nâng cao dần từng bước, từ phản đối giảm lương, tăng lương bằng mức cũ, phản đối chủ đánh đập, tiến lên mức cao hơn là đòi tăng lương, giảm giờ làm, cải thiện sinh hoạt, tự do nghiệp đoàn, tự do báo chí, ân xá chính trị phạm,...<sup>(2)</sup>.

Tình hình thế giới và trong nước chuyển biến mau lẹ, đặt ra yêu cầu cấp thiết là nhanh chóng kiện toàn cơ quan lãnh đạo các cấp của Đảng để xây dựng tổ chức quần chúng, lập ra mặt trận nhằm đoàn kết các tầng lớp, giai cấp và tổ chức chính trị đấu tranh vì hòa bình chống đế quốc, chống chiến tranh, đòi quyền dân sinh, dân chủ. Ngày 12/10/1936, Ban Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương được tổ chức ở Nam Kỳ, đồng chí Hà Huy Tập được bầu làm Tổng Bí thư<sup>(3)</sup>. Như vậy, với những hoạt động khẩn trương, tích cực của Hà Huy Tập, cơ quan Trung ương Đảng đã nhanh chóng được khôi phục, tổ chức lại và bước vào hoạt động.

Tháng 3/1937, đồng chí Hà Huy Tập triệu tập Hội nghị cán bộ các tổ chức đảng ở Bắc Kỳ, Trung Kỳ và Nam Kỳ để chuẩn bị cho việc lập Ban Chấp hành Trung ương chính thức của Đảng. Sau Hội nghị, phong trào đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ diễn ra sôi nổi trong cả nước nhưng cũng bộc lộ không ít khuyết điểm. Do đó, từ ngày 02 đến ngày 03/9/1937, dưới sự chỉ đạo của Tổng Bí thư Hà Huy Tập, Hội nghị Trung ương Đảng đã được triệu tập ở Hóc Môn (Gia Định). Tại Hội nghị, đồng chí Hà Huy Tập đã kiểm điểm tình hình phong trào cách mạng và cho rằng: "Con đường chính trị của Đảng nói chung là đúng, chính sách lập ra Mặt trận thống nhất Đông Dương, ủng hộ Mặt trận bình dân Pháp và trên trường quốc tế đã lan rộng trong dân chúng. Đường lối chính trị của Đảng mà phổ biến là nhờ có sự khôn khéo liên lạc các hình thức công khai và bán công khai về mặt tuyên truyền cổ động"<sup>(4)</sup>. Tuy nhiên, trên cương vị là người lãnh đạo cao nhất của Đảng, đồng chí Hà Huy Tập cũng đã nghiêm túc tự

phê bình và cho rằng: “Đối với vấn đề tổ chức quần chúng, Đảng có sai lầm rất lớn là thỏa hiệp, nhượng bộ chủ nghĩa biệt phái, thừa nhận về nguyên tắc tổ chức quần chúng có thể dùng lối bí mật trong những hoàn cảnh đặc biệt”<sup>(5)</sup>. Trong năm 1937, dưới sự lãnh đạo của Đảng, phong trào công nhân và nhân dân lao động đấu tranh đòi tự do tổ chức, tự do lập nghiệp đoàn diễn ra liên tiếp. Mặc dù chính quyền thuộc địa chưa cấp giấy phép, công nhân và nhân dân các ngành nghề vẫn chủ động tổ chức các phong trào ái hữu, tương tế,... Hình thức tổ chức này đã được đông đảo công nhân, thợ thủ công, tiểu thương, công chức trên khắp cả nước hưởng ứng.

## **2. Đóng góp của đồng chí Hà Huy Tập trong công tác báo chí, xuất bản của Đảng thời kỳ cao trào cách mạng dân chủ (1936 - 1939)**

Bên cạnh những chỉ đạo trên cương vị Tổng Bí thư của Đảng, đồng chí Hà Huy Tập rất quan tâm đến hoạt động viết và xuất bản sách, báo, tạp chí ngay từ thời kỳ hoạt động bí mật. Đồng chí thấu hiểu báo chí là mặt trận rất quan trọng, là vũ khí sắc bén để tuyên truyền, cổ động, tổ chức quần chúng nhân dân đấu tranh về lý luận, tư tưởng và đường lối chính trị với các khuynh hướng sai lầm và phản động, góp phần quan trọng vào việc nâng cao trình độ giác ngộ về chính trị, lý luận và kinh nghiệm lãnh đạo của cán bộ, đảng viên khi cách mạng chuyển sang cao trào đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ.

Trước năm 1936, khi đồng chí Hà Huy Tập về nước, Đảng vẫn chưa có tờ báo làm cơ quan ngôn luận của Trung ương. Tuy vậy, sau khi Đảng thực hiện chủ trương chuyển hướng hoạt động sang hình thức công khai và bán công khai, các đảng viên cộng sản đã tăng cường hoạt động trên lĩnh vực báo chí. Nhờ đó, hàng loạt các tờ báo của Đảng, của các đoàn thể trong cả nước liên tiếp ra đời. Trong hoàn cảnh hoạt động của Đảng lúc bấy giờ, Tổng Bí thư Hà Huy Tập đã tranh thủ cơ hội thuận lợi để tổ chức và chỉ đạo xuất bản sách, báo của Đảng và tự mình viết sách, báo. Nội dung các tác phẩm sách, báo của đồng chí chủ yếu viết về cuộc đấu tranh của quần chúng nhân dân trên tất cả các mặt của đời sống xã hội, phê phán những tư tưởng, quan điểm sai trái và khẳng định vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản.

Giai đoạn 1936 - 1939, đồng chí Hà Huy Tập

viết rất nhiều sách, báo nhằm tuyên truyền, cổ động cách mạng và định hướng tư tưởng, lý luận đúng đắn cho đảng viên và quần chúng nhân dân. Giống như nhiều lãnh tụ khác khi hoạt động cách mạng, các tác phẩm của đồng chí thường không ký tên mà đặt bút danh bất kỳ để giữ bí mật, tránh sự chú ý của kẻ địch. Một số tác phẩm đồng chí thường lấy bút danh là: HongQuiVit, H.Q.V, Thanh Hương, Châu Dân,...

Tháng 5/1937, đồng chí Hà Huy Tập sáng lập báo *L'Avant-garde* (Tiền phong) dưới danh nghĩa hợp pháp “Cơ quan của lao động và nhân dân Đông Dương”. Đây là tờ báo đầu tiên được xuất bản công khai của Trung ương Đảng theo đúng Luật Báo chí được Quốc hội Pháp thông qua ngày 29/7/1881. Là cơ quan ngôn luận đầu tiên của Trung ương Đảng hoạt động công khai, các bài viết được đăng trên báo *Tiền phong* có nội dung rất phong phú, phản ánh khá toàn diện những vấn đề sôi nổi của phong trào cách mạng Đông Dương trong cuộc đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ. Đặc biệt, tờ báo chú trọng đến các nội dung tuyên truyền đường lối của Đảng và cuộc đấu tranh chống những quan điểm phản động của nhóm tở-rôt-xkit ở Đông Dương. Tháng 9/1937, Trung ương Đảng quyết định cho ra đời báo *Le Peuple* (Nhân dân), đồng chí Hà Huy Tập giữ chức Tổng Biên tập. Sự ra đời của báo *L'Avant-garde* và *Le Peuple* bằng tiếng Pháp với chức năng là cơ quan ngôn luận của Trung ương Đảng thể hiện sự nỗ lực của Đảng trong thời kỳ cách mạng gặp nhiều khó khăn, trong đó có đóng góp to lớn của Tổng Bí thư, Tổng Biên tập Hà Huy Tập.

Về chủ đề “Mặt trận nhân dân”, đồng chí Hà Huy Tập đã viết: *Ủng hộ hay phản đối mặt trận nhân dân* được đăng trên báo *La Lutte*, số 148, ngày 13/5/1937 với bút danh HongQuiVit và *Ủng hộ Mặt trận nhân dân Đông Dương* được đăng trên báo *En Avant*, số ra ngày 17/9/1937 và 24/9/1937, ký “Một nhóm công nhân Ban Biên tập báo *L'Avant-garde*”. Hai bài báo đều được trình bày hệ thống, toàn diện, thể hiện một số quan điểm trong nhận thức lý luận chính trị của Hà Huy Tập, trong đó nổi bật là chủ trương ủng hộ Mặt trận nhân dân Pháp và Chính phủ của Mặt trận để thúc đẩy việc vận động thành lập Mặt trận nhân dân ở Đông Dương, từ đó

chống phản động thuộc địa và chủ nghĩa phát xít, đòi các quyền tự do, dân chủ và cải thiện đời sống cho nhân dân. Bên cạnh viết báo, đồng chí còn cho ra đời cuốn sách *Vì sao cần ủng hộ Mặt trận bình dân bên Pháp?* được Tiền phong Thơ xã xuất bản vào tháng 7/1937 với bút danh Thanh Hương. Cuốn sách gồm bốn phần: Vạ phát xít chủ nghĩa và nạn đế quốc chiến tranh; Ý nghĩa của Mặt trận thống nhất vô sản và Mặt trận bình dân; Mặt trận bình dân bên Pháp; Dân chúng Đông Dương đối với Mặt trận bình dân. Trong cuốn sách, tác giả Hà Huy Tập đã phân tích tình hình thế giới trong giai đoạn này, nhất là chỉ ra sự tàn bạo, phá vỡ hòa bình và gây chiến tranh của chủ nghĩa phát xít. Trên cơ sở đó, tác giả khẳng định tầm quan trọng của việc thành lập Mặt trận thống nhất và Mặt trận bình dân để đoàn kết các lực lượng tham gia cách mạng. Ngoài ra, đồng chí Hà Huy Tập còn khái quát sự ra đời và hoạt động của Mặt trận bình dân Pháp, nêu ra những đặc điểm ưu việt của hình thức Mặt trận này để tuyên truyền, giải thích với nhân dân Đông Dương ủng hộ và tiến tới thành lập Mặt trận ở Đông Dương vì mục tiêu độc lập, tự do, hòa bình cho dân tộc.

Trong các bài báo và sách viết năm 1937, đồng chí Hà Huy Tập thường dùng khái niệm *Mặt trận nhân dân Đông Dương* thay cho *Mặt trận nhân dân phản đế*. Theo đồng chí, *phản đế* không chỉ rõ kẻ thù cụ thể trong khi Mặt trận nhân dân Đông Dương có kẻ thù cụ thể là bọn phản động thuộc địa người Pháp ở Đông Dương và bọn quan lại bán xú tay sai, đồng minh của chủ nghĩa phát xít. Đồng thời, với sự thay đổi tên gọi của Mặt trận, một số khẩu hiệu đấu tranh cũng được điều chỉnh, bổ sung cụ thể, sát với yêu cầu cải cách dân chủ hơn. Đây là một sáng tạo lý luận có giá trị lịch sử, phù hợp ý kiến sai lầm cho rằng đồng chí Hà Huy Tập chủ trương thực hiện *Mặt trận dân tộc* sau là *Mặt trận nhân dân phản đế*, khái niệm *Mặt trận dân chủ* là của người khác. Đồng chí đã đề cập đến *Mặt trận dân chủ* trong ba tác phẩm: *Ủng hộ hay phản đối Mặt trận nhân dân*; *Vì sao cần ủng hộ Mặt trận bình dân bên Pháp*; *Thư gửi Mặt trận bình dân Pháp*, *Chính phủ Sô-tăng - Blum, ông Mutê - Thượng thư thuộc địa và ông Bréviê - Toàn quyền Đông Dương*, tháng 8/1937<sup>(6)</sup>. Qua đây, có thể thấy, tư duy chính trị và

phương pháp cách mạng toàn diện của đồng chí Hà Huy Tập, góp phần quyết định đưa phong trào đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ trong năm 1937 phát triển mạnh mẽ và làm tiền đề cho phong trào cách mạng đạt tới đỉnh cao những năm sau đó.

Bên cạnh *Mặt trận nhân dân*, đồng chí Hà Huy Tập chú trọng viết các tác phẩm liên quan đến chủ đề “chống những khuynh hướng sai lầm và phản động cách mạng”, trong đó chủ yếu là cuộc đấu tranh chống tồ-rốt-xkít. Đây là một trào lưu tư tưởng chống lại chủ nghĩa Mác - Lênin trên những luận điểm cơ bản do Tồ-rốt-xky khởi xướng. Tồ-rốt-xkít ở Việt Nam vào thời kỳ này có tất cả những đặc trưng của tồ-rốt-xkít thế giới. Chúng đưa ra những luận điểm chống lại các vấn đề lý luận thuộc chiến lược, sách lược của cách mạng vô sản do Đảng Cộng sản Đông Dương chủ trương bằng những luận điệu “lả” khuynh đến phiêu lưu, cực đoan<sup>(7)</sup>. Bên cạnh đó, do vốn là những phần tử có tinh thần chống thực dân Pháp bị trục xuất từ Pháp về và cũng bị đàn áp, xếp vào nhóm chống đối chính trị nên có thời điểm tồ-rốt-xkít Việt Nam được một số quần chúng ủng hộ khi đưa ra các chủ trương bài Pháp. Vì vậy, cuộc đấu tranh chống tồ-rốt-xkít, đặc biệt là trên mặt trận báo chí trở thành nhiệm vụ quan trọng trong thời kỳ này.

Đồng chí Hà Huy Tập đã viết hai cuốn sách tập trung vào việc đấu tranh với những quan điểm phản động của tồ-rốt-xkít là *Tồ-rốt-xky và phản cách mạng* và *Ai chia rẽ nhóm La Lutte?* Khi trực tiếp làm Tổng Biên tập báo *L'Avant-garde*, đồng chí viết nhiều bài phê phán tồ-rốt-xkít, song chỉ có một bài ký tên H.Q.V (số 01, ra ngày 29/5/1937, tr.2), còn các bài khác không có tên tác giả<sup>(8)</sup>; ngoài ra còn một số bài báo được đăng trên các báo *La Lutte*, *En Avant!*, *Kịch bóng*,...

Năm 1937, đồng chí Hà Huy Tập cho ra đời cuốn *Tồ-rốt-xky và phản cách mạng* với bút danh Thanh Hương nhằm mục đích vạch trần những quan điểm hết sức sai lầm và nguy hiểm của nhóm tồ-rốt-xkít. Tác phẩm gồm bốn nội dung: Lênin và Tồ-rốt-xky; Đế tam và Đế tứ quốc tế; Cách mạng và phản cách mạng; Chủ nghĩa Tồ-rốt-xky ở Đông Dương. Bằng những dẫn chứng lịch sử cụ thể, tác giả đã thẳng thắn chỉ ra những hành

động phản cách mạng, phá hoại của tờ-rốt-xkít đối với công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và những hành động khiêu khích, phá hoại ở Đông Dương khi chúng đưa ra những luận điệu mang khuynh hướng “tả”, như chủ trương lập Mặt trận vô sản, vô sản chỉ cần lo quyền lợi của vô sản..., để phá hoại phong trào dân tộc dân chủ, hạ thấp uy tín của Đảng và chia rẽ khối đoàn kết toàn dân.

Ngày 09/6/1937, một số người cộng sản rút ra khỏi nhóm *La Lutte*. Các phần tử tờ-rốt-xkít đã nhân sự kiện này viết bài xuyên tạc trên báo *La Lutte* sự thật về việc những người cộng sản không hợp tác với chúng. Trước tình hình đó, đồng chí Hà Huy Tập viết cuốn *Ai chia rẽ nhóm La Lutte?* với bút danh Nguyễn Văn Trấn để phủ nhận những điều vu khống, bịa đặt hèn hạ của nhóm tờ-rốt-xkít. Trong khi phong trào Đông Dương Đại hội diễn ra sôi nổi, các phần tử tờ-rốt-xkít lộ mặt phản động, chia rẽ, định lợi dụng thanh thế của nhóm *La Lutte* và một bộ phận giai cấp công nhân nhằm tuyên truyền cực tả “cách mạng triệt để”, “đấu tranh đến kỳ cùng”... dẫn đến thất bại của các cuộc đình công. Vì vậy, tác giả đã đi đến kết luận về tờ-rốt-xkít ở Đông Dương là: “Chúng không khác gì bọn tờ-rốt-xkít phản cách mạng ở các nước, chúng đã không phải là một xu hướng chính trị trong cuộc công nhân vận động, mà cũng không phải có tính chất phản đế trong phong trào dân tộc giải phóng”<sup>(9)</sup>.

Báo *L'Avant-garde*, số ra ngày 29/5/1937, bài viết *Quan điểm chính trị của chúng tôi* do Tổng Biên tập Hà Huy Tập viết ký tên *L'Avant-garde* đã khẳng định mục đích chiến lược của cách mạng không thay đổi, nhưng sách lược cách mạng thay đổi do tình hình mới xuất hiện. Lúc này, cần tập hợp tất cả các lực lượng cùng đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ khi chủ nghĩa phát xít lan rộng và nguy cơ chiến tranh đang ngày một đến gần. Bên cạnh đó, đồng chí bác bỏ quan điểm phản động của bọn tờ-rốt-xkít, xác định chủ nghĩa phát xít là kẻ thù chung nguy hiểm nhất của khối liên minh công nhân, nông dân, tiểu tư sản và các phần tử tư sản tự do. Sau khi báo *L'Avant-garde* bị ngừng hoạt động, đồng chí Hà Huy Tập

vẫn tiếp tục viết nhiều bài báo đấu tranh vạch trần bộ mặt giả tạo của nhóm tờ-rốt-xkít. Với bút danh Châu Dân, Hà Huy Tập viết bài *Ông Trần Văn Thạch nói láo*, số ra ngày 26/8/1937 trên báo *Kịch bóng* nhằm phân tích chính xác những điểm Trần Văn Thạch (phần tử của nhóm tờ-rốt-xkít ở Đông Dương) và báo *La Lutte* bịa đặt rằng sự chia rẽ trong giai cấp thợ thuyền, sự ly gián Mặt trận nhân dân thống nhất ở trong nhóm *La Lutte* là do các đảng viên Đệ tam Quốc tế gây ra.

Tóm lại, trong cao trào cách mạng 1936 - 1939, hoạt động báo chí đã trở thành linh hồn của cuộc vận động dân chủ, ảnh hưởng sâu rộng đến quần chúng nhân dân. Với kinh nghiệm hoạt động thực tiễn và nền tảng lý luận được đào tạo bài bản, đồng chí Hà Huy Tập đóng vai trò quan trọng trong công tác báo chí, xuất bản của Đảng, từng bước tuyên truyền, định hướng lý luận cách mạng đúng đắn cho đảng viên và quần chúng nhân dân. Mặc dù bị bắt vào thời điểm cao trào diễn ra sôi nổi nhưng những cống hiến của đồng chí Hà Huy Tập đối với cách mạng Việt Nam nói chung và công tác báo chí, xuất bản nói riêng vẫn giữ nguyên ý nghĩa cho đến khi cao trào kết thúc, để lại giá trị thực tiễn sâu sắc trong việc tuyên truyền lý luận, đấu tranh với các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong giai đoạn hiện nay. □

(1), (6) và (8) Chương trình viết tiểu sử các đồng chí lãnh đạo của Đảng và Nhà nước, *Hà Huy Tập - Tiểu sử*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, tr.143, 196 và 197

(2) và (7) Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, *Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam*, t.1, quyển 1, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2018, tr.399 và 412

(3), (4) và (5) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, t.6, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000, tr.302 và 269 và 271

(9) Nguyễn Văn Trấn, *Ai chia rẽ nhóm La Lutte?*, Xem *Hà Huy Tập - Một số tác phẩm*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, tr.685